

[Morten Lango.]

bestemt hverken ventet eller meningen. Men det forekommer mig, at heller ikke da vi havde disse omdiskuterede love til behandling i forbindelse med helhedsløsningen, kom der ændringsforslag af nogen størrelsesorden eller noget principielt indhold fra de ærede medlemmers partier. Det forekommer mig, at venstre og de konservative på det tidspunkt — og det undrer mig egentlig ikke spor — var som et par partier uden en landbrugspolitik, men med den opgave at prøve på at føre landbrugets politik, og den slags selvmodsigelser fører naturligvis til vanskeligheder.

Mose Hansen: Det er i anledning af det ærede medlem hr. Carl Petersens bemærkninger. Jeg ved ikke af — det er i hvert fald imod min vilje, hvis det er blevet sagt — at man med det kommissorium, som er udarbejdet af venstre og de konservative, skulle kunne løse alle landbrugets problemer. Det har ikke været min hensigt. Men jeg forstod på det ærede medlems første indlæg, at der ikke kunne ændres i den lovgivning, der var vedtaget, som vi ikke kunne støtte, og som vi mener er forfejlet på visse punkter.

Jeg er også af den opfattelse — og det gav jeg udtryk for — at det af venstre og de konservative foreslåede kommissorium var det bedste. Det mener jeg fortsat, og jeg håber, man må have lov til at have den mening. Men jeg vil gerne tilføje, som jeg også gjorde det sidst, at når det, hvad jeg efterhånden kan forstå vil ske, bliver nedstemt, og flertallets kommissorium vedtaget, så håber jeg, at den undersøgelse, som arbejdsudvalget foretager, vil blive så dybtgående og så — hvad skal man sige — så indgående, at det vil bevirke, at man kan give landbruget et ståsted, således at landbruget kan blive frit og uafhængigt af støtte fra staten og af organisationers tvang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget, hvorved der gives forslaget til folketingsbeslutning en ændret affattelse, vedtoges med 76 stemmer mod 55.

Formanden: Der vil nu blive givet landbrugsministeren meddelelse om denne vedtagelse,

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om afgift af forlystelser.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 133) findes i tidenden sp. 4899, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 849).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om totalisatorspil.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 71) findes i tidenden sp. 2184, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 869).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Erhard Jakobsen: Da forslag til lov om ændringer i lov om totalisatorspil var til første behandling, fremgik det tydeligt, at der fra alle sider var ønske om specielt at hjælpe de små baner, enten hestebaner eller cykelbaner med små penge. Allerede ved første behandling var man inde på, at det

[Erhard Jakobsen.]

forslag, ministeren havde fremsat, nok ikke fuldt ud tilgodeså dette formål, og min gode ven, det ærede medlem hr. Axel Sørensen var allerede dengang inde på, at man burde vel nok lave en generel fritagelse for afgift af de første 15.000 kr. Vi har nu drøftet sagen i adskillige møder, og vi har lyttet opmærksomt til de røster, der har været fremme fra de forskellige interesserede parters side, og ministeren har selv stillet et ændringsforslag, som bedre end noget andet, der har været fremme, skulle tilgodese formålet.

Når man, som det er foreslået i ændringsforslaget, giver et fradrag på henholdsvis 1.500 kr. ved hestevæddeløb og 2.000 kr. ved cykelvæddeløb, så skulle man virkelig opnå at komme de små baner inden for begge disse sportsgrene til hjælp. Nu vil nogle måske undre sig over — og nogle vil måske drage forhastede slutninger deraf — det forhold, at man giver 1.500 kr. til hestevæddeløb, men 2.000 kr. i fritagelse til cykelvæddeløb. Det skyldes ikke, at cykelvæddeløb er i højere kurs hos udvalget eller ministeren end hestevæddeløb. Det skyldes ganske simpelt, at der er ganske særlige risici forbundet med afholdelse af cykelvæddeløb.

Jeg skal i den forbindelse nævne, at vor største cykelbane, Ordrupbanen, i 1962 blot på totalisatorløbninger og mindreindkomst på grund af annullerede løb havde et tab på 50.200 kr., hvilket jo kun er en del af det tab, der lides; der er jo også løbninger til kontrollører, til elektrikervagt, udgifter til spildte annoncer o. s. v. Man regner med, at det i alt koster 100.000 kr. om året i aflysning af en hel række cykelløb, og grunden til, at man må aflyse cykelløb, men ikke hestevæddeløb, er, at det nu en gang ikke lader sig gøre at køre forsvarligt på cykel på en våd bane.

Udvalget har ment at tilgodese dette hensyn ved enstemmigt at gå ind for ministerens forslag. Jeg må dog sige, at det er jo et spørgsmål, om vi fuldt ud har tilgodeset cykelsportens vanskeligheder. Det står ikke mig helt klart, om det, vi har tænkt på, når vi mente, at vi ville give penge tilbage i forhold til antallet af løbsdage, er de løbsdage, der har været afholdt fuldt ud, og hvor der altså skal indbetales

afgift, eller om man tænker på hver løbsdag, hvor apparatet faktisk er sat i sving. Jeg kan nævne, at en ganske almindelig aflysning på Ordrupbanen koster 3.500 kr., ingen indtægter, men 3.500 kr. i udgift. Ofte vil udgiften ligge på 5.000 kr., på 10.000 kr., men en ganske almindelig dag, hvor man aflyser kl. 16, koster 3.500 kr. Jeg vil bede om, at vi drøfter det en smule i udvalget endnu, men jeg vil samtidig bede om, at finansministerens stedfortræder i dag, den højtærede justitsminister, bringer videre, at man måske skulle overveje i finansministeriet at lade bestemmelsen gælde derhen, at når der var afholdt væsentlige udgifter som nogle af dem, jeg har nævnt her, i forbindelse med arrangement af løbene, så gav man de 2.000 eller de 1.500 kr. for hestesportens vedkommende i fritagelse, allerede når løbene var arrangeret og havde medført udgifter for den pågældende organisation.

Det var altså det ene problem, vi havde at tage stilling til i udvalget, og det er det, som vi nu mener på bedste måde eller i al fald på så godt som bedste måde har fundet sin løsning ved ministerens ændringsforslag.

Men dernæst var vi også allerede ved første behandling meget inde på problemet om at komme bookmakeriet til livs. Man har på fornemmelsen, at det er store penge, der går uden om statskassen, og som man slet ikke har nogen kontrol med, og derfor har det været drøftet meget i udvalget, om man på en eller anden måde kunne gøre noget for at mindske mulighederne for bookmakeri. Det er ikke så ligetil en sag. Den højtærede finansminister mente — det gav han udtryk for i fremsættelsen — at selve oprettelsen af de boder, som forskellige grupper inden for hestesporten gerne ville have, skulle give mindre chancer for bookmakeri. Denne opfattelse har vist sig ikke at holde stik ved en nærmere prøvelse. Nogle har endda ment uden alt for nøje i al fald at begrunde det, at det ville gå i modsat retning. Men vi har i udvalget drøftet, om man ved at nedsætte afgiften på vinder- og pladsspil i højere grad kunne ramme bookmakeriet. Vi har ikke kunnet gøre os færdige med det, for vi er i tvivl. Jeg ville personlig umiddelbart mene, men jeg må indrømme, at jeg kender ikke meget hverken til bookmakeri eller til spil i det

[Erhard Jakobsen.]

hele taget, at det snarere er omkring V 5-spillet, lysten til at drive bookmakeri koncentrerer sig. I al fald har man, så vidt jeg ved, engang fra ministeriets side nedsat afgiften på vinder- og pladsspil, og det har øjensynligt ikke ændret forholdet tilfredsstillende. Jeg har imidlertid forstået, at den højtærede finansminister var villig til efter nogen tids erfaring med den nye ordning at undersøge mulighederne derfor.

Med disse bemærkninger vil jeg på hele udvalgets vegne indstille ændringsforslaget til vedtagelse. Hvad angår lovforslaget som helhed, er der lidt divergerende meninger i udvalget, et flertal går dog ind for det.

Dalsgaard: Mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Holger Hansen, er desværre forhindret i at være til stede, men jeg skal på venstres vegne tiltræde de foreslåede ændringer til totalisatorlov. Jeg finder dem sagligt rigtige. Jeg tror, at de udvidede lempelser, der er tale om, tilgodeser de små baner, men er ikke lige så overbevist om det rimelige i at yde cykelvæddeløb 500 kr. mere i reduktion end hestevæddeløb. Den socialdemokratiske ordfører, det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen har jo argumenteret stærkt herfor. Han har, om jeg så må sige, ladet det regne med argumenter for det rimelige i at yde denne større reduktion til cykelbanerne på grund af de hyppige regnvejr. Jeg er dog enig med det ærede medlem i, at der kan være administrative spørgsmål vedrørende den ekstraordinære lempelse på de 2.000 kr. og de 1.500 kr., som det kan være rigtigt måske at se lidt nærmere på i et udvalgsmøde mellem anden og tredje behandling. Efter min opfattelse vil disse afgiftslempelser næppe betyde nogen reel nedgang i statens provenu, for uden disse lempelser vil formentlig flere af de små baner nødes til at lukke, og så får staten slet ingenting.

Forsalgsstederne, også kaldet indskudsboderne, tager vi som et forsøg på at øge banens omsætning; men det ville være ønskeligt med et samråd med finansministeren mellem anden og tredje behandling for nærmere at drøfte, eventuelt begrænse antallet af disse boder. Jeg tror ikke, at indskudsboderne indskrænker bookmaker-

virksomheden, men jeg deler heller ikke mindretallets pessimistiske udlægning af en enkelt sagkyndig udtalelse, hvorefter de måske snarere vil udvide denne. Derimod tror jeg, at en eventuel nedsættelse af afgiften på vinder- og pladsspil — og en sådan nedsættelse vil også efter alle sagkyndiges mening indebære muligheder for at indskrænke bookmakervirksomheden — vil reducere menigmands interesse i at gå til bookmakerne. Derfor må jeg i og for sig beklage, at ministeren ikke har været rede til en ændring her i øjeblikket; men forhåbentlig får den højtærede finansminister en mere positiv indstilling til spørgsmålet, når der vindes yderligere erfaring på det område. Jeg vil gerne have dette spørgsmål draget frem her, idet jeg kunne ønske et tilsagn fra den højtærede finansminister om, at han vil vise imødekommenhed på det område, hvis det skulle vise sig, at der måtte være rimelighed deri, sådan som jeg tror, og sådan som vi har været inde på det i udvalget. Jeg tror, at det i høj grad vil være i det store, brede publikums interesse uden i og for sig at skade statens økonomiske interesse, og at det i høj grad vil genere bookmakervirksomheden.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg på venstres vegne både ændringsforslaget og lovforslaget til vedtagelse.

Ninn-Hansen: Det konservative folkeparti støtter meget gerne de idrætsgrene, der kan få glæde af et forslag, der giver bedre indtægter ved totalisatorspil. Vi støtter gerne cykelsporten og også hestesporten, hvor vi jo ikke mindst lægger vægt på den fremme af hesteavl, der derved bliver fulge. Vi kan derfor alle i det konservative folkeparti tiltræde forslaget om nedsættelsen af afgifterne, både det oprindelige forslag fra finansministerens side og det ændringsforslag, der er stillet under udvalgsbehandlingen, og som giver forbedringer navnlig til de mindre baner.

Det er jo rigtigt, som det er blevet fremhævet, at det ændringsforslag, der her er stillet, giver noget bedre vilkår for cykelsporten end for hestesporten, og det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen kom jo med mange saglige begrundelser for, at cykelsporten skulle have denne fordel. Jeg kan måske komme med den ganske usaglige

[Ninn-Hansen.]

tilføjelse, at en sportsgren, der har både en verdensmester og det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen som præsident, skal man selvfølgelig behandle godt, og det er altså også det, der sker her.

Det punkt, hvor der ikke har været fuldstændig enighed i udvalget, er spørgsmålet om indskudsboderne. Når man skal tage stilling hertil, synes jeg, der er to spørgsmål at tage i betragtning. Det ene er, om man ønsker, at staten skal medvirke til yderligere at fremme spillet her i landet, og det andet er dette: hvem vil man gavne ved at give tilladelse til oprettelsen af disse indskudskontorer?

Det første spørgsmål, om spillet skal udvides, har jo undertiden her i det høje ting givet anledning til helt lidenskabelige debatter; jeg tror slet ikke, vi har mulighed for at komme op på tidligere højder i den retning, når det forhenværende medlem af tinget hr. Bertel Dahlgaard ikke længere er medlem. Jeg skal da også for mit vedkommende blot henvise til mine stilfærdige bemærkninger ved første behandling om, hvorvidt det nu var rimeligt at gå længere og placere staten yderligere i noget, der kunne fremkalde interesse for mere spil hos befolkningen, om den egentlig ikke efterhånden havde fået nok. Når man over for regeringsmedlemmer har rejst det spørgsmål, om spillet her i landet skal udvides eller ej, så har dog i visse situationer den højtærede justitsminister ikke været den, der ønskede udvidelsen. Jeg hentyder hermed til tanker, der tidligere har været fremme om, at der skulle gives tilladelse til spillecasinoer. Så vidt jeg ved, har den højtærede justitsminister ikke ønsket at — skal vi sige — gå længst muligt med hensyn til at fremkalde mere spil her i landet.

Flere betragtninger skal jeg ikke gøre gældende om dette, kun er vi altså nogle, der synes, at folk, som forholdene er i dag, har tilstrækkelige muligheder for at få stillet deres spillelyst, og at det kan være betænkeligt at fremkalde yderligere investering i nyt spil.

I den forbindelse må jeg gøre opmærksom på, at det er blevet oplyst over for udvalget, at hvert kontor, der skal oprettes — og det drejer sig i Storkøbenhavn

om 15-20 og i provinsen om, jeg ved ikke hvor mange — af sikkerhedsmæssige grunde skal anskaffe et apparat til 6.000 kr., og det betyder dog nogen investering. Dertil kommer administrationsudgifter. Når man nu vil foretage en udvidelse ved disse indskudskontorer, der medfører både betydelige investeringer og lægger op til en stor administration, kan man med rette stille det spørgsmål, om det er rimeligt, at man skal ofre mere på dette.

Men dertil kommer så det andet spørgsmål, jeg stillede om, hvem der nu vil få fordel af oprettelsen af disse indskudskontorer. Vi har som nævnt af de tidligere ordførere undersøgt spørgsmålet om bookmakervirksomheden; det var vi jo næsten nødsaget til, for den højtærede finansminister sagde i sin fremsættelse, at man ved oprettelsen af indskudskontorer kunne bekæmpe bookmakervirksomheden. I et svar fra den højtærede justitsminister, der gennem politimesteren i Gentofte har undersøgt sagen nærmere, har vi fået at vide, at så enkelt som finansministeren har gjort det til, er spørgsmålet ikke. Der er anført synspunkter i justitsministerens skrivelse af 6. maj, der kan støtte den antagelse, at indskudskontorer vil kunne modvirke bookmakervirksomhed, men der er også anført synspunkter om det modsatte, nemlig at indskudskontorenes kunder muligvis i højere grad kan blive indfanget af bookmakerne og disses agenter, hvis vi opretter disse kontorer. Jeg har indtryk af, at den største vanskelighed bookmakerne har i dag, er at finde deres kunder, for de tør ikke komme på banerne i hvert fald ikke i stort omfang. Derfor ved de ikke rigtigt, hvor de skal finde kunderne. Nu er det ligesom man samler det hele omkring disse kontorer. Bookmakerne vil vide, at dér kommer folk, der er interesseret i at spille, og hvis disse folk vil spare afgiften, kan bookmakerne altså dér få et rigt arbejdsmarked.

Fra den pågældende skrivelse, der ikke er optrykt i betænkningen, vil jeg gerne have lov til at citere udtalelser fra sagskyndige. Jeg anmoder formanden om tilladelse til det. Der står i skrivelsen:

„Politimesteren i Gentofte har i en udtalelse, justitsministeriet har indhentet, givet udtryk for, at årsagen til indskud hos bookmakere ikke skal søges i, at

[Ninn-Hansen.]

indskud efter de hidtil gældende regler alene kan gøres på selve væddeløbsbanerne, men derimod i ønsket om at undgå den betydelige afgift, der tages af indskud over totalisatoren. Politimesteren antager, at bookmakerforretningerne efter oprettelse af indskudskontorer — efter en passende tid — vil få en langt større stigning i omsætningen end den, som må påregnes i totalisatorerne. Politimesteren fremhæver, at efter hans opfattelse vil alene en nedsættelse af afgifterne kunne antages effektivt at modvirke bookmakervirksomhed.

Politidirektøren i København har tiltrådt det af politimesteren i Gentofte anførte synspunkt.

Rigsadvokaten har erklæret at kunne tiltræde, at motiveringen for at gøre indskud hos bookmakere i det væsentligste må søges i den økonomiske fordel, der er forbundet dermed som følge af afgiftens størrelse, og at oprettelse af indskudssteder uden for banerne derfor næppe kan antages at medføre en begrænsning i spillet uden om totalisatoren og muligvis vil medføre en udvidelse af dette spils omfang.

Justitsministeriet ser sig for sit vedkommende ikke i stand til med blot nogenlunde sikkerhed at udtale sig om, hvilken virkning oprettelse af indskudskontorer kan ventes at få på omfanget af bookmakervirksomhed.

Jeg ved ikke, om den højtærede justitsminister agter at uddybe den interessante betragtning, der gøres gældende til sidst i skrivelsen, men det er jo i hvert fald unødvendigt for mig yderligere at uddybe det, der er blevet sagt af politimesteren i Gentofte, af politidirektøren i København og af rigsadvokaten. Jeg synes, det fremgår af alle disse udtalelser, at såfremt vi gennemfører forslaget om at give tilladelse til oprettelse af disse indskudskontorer, er der en stor fare for, at det bliver bookmakerne og ikke andre, der løber af med gevinsten, at man altså derved udvider bookmakervirksomheden.

Det ærede medlem hr. Reedtz-Thott og jeg har derfor i udvalget taget den stilling, at vi ikke kan medvirke til dette forslag og støttes her af medlemmer i vor gruppe,

medens andre medlemmer støtter det ærede medlem fru Hanne Budtz. Jeg mener altså ikke, at det er rimeligt at give tilladelse til oprettelse af disse indskudskontorer, efter at sagen således er blevet undersøgt.

Nu er der måske nogen, der mener, at når folk vil spille, så lad dem spille de steder, hvor de har lyst til det, altså hos bookmakere, hvis de har lyst til det. Hertil er imidlertid at sige, at bookmakervirksomhed er strafbar efter den gældende lovgivning, så man kan i alt fald ikke med rimelighed have den anskuelse, at det ikke gør noget, når det dog er bookmakerne, som får hele gevinsten. Det afgørende for os er, at det til syvende og sidst ikke vil blive dem, der skulle have gavn af indskudskontorerne — hestesporten her i landet — der får støtten.

Hvis det høje ting ved anden behandling skulle vedtage forslaget om at oprette indskudskontorer — vi ser selvfølgelig nødig, det bliver gennemført — mener vi, det er nødvendigt i udvalget at drøfte det forslag, der er fremkommet efter afgivelsen af betænkningen i en skrivelse fra Centralforbundet for Travsport og Traveravl i Danmark, en skrivelse, der er underskrevet af landsretssagfører Leo Frederiksen, hvori der gøres opmærksom på nødvendigheden af at nedsætte vinder- og pladsspilafgiften med 10 pct., for hvis der er udsigt til, at forslaget kan betyde en udvidelse af bookmakervirksomheden, såfremt man ikke gennemfører en nedsættelse af afgiften, synes jeg simpelt hen, vi vil være nødsaget til at drøfte dette.

Foreløbig håber vi imidlertid på, at man ikke gennemfører forslaget om tilladelse til oprettelse af indskudsboder.

Axel Sørensen: Jeg skal på det radikale venstres vegne anbefale det foreliggende ændringsforslag, som er stillet af finansministeren og tiltrådt af udvalget. Dette ændringsforslag går kortelig ud på, at der for hvert løb, der finder sted på væddeløbsbanerne sker et fradrag i den udregnede totalisatorafgift på henholdsvis 1.500 kr. for hestevæddeløb og 2.000 kr. for cykelløb. I modsætning til den oprindelig foreslåede lempelse, hvorefter indskudssummer under 15.000 kr. pr. løbsdag skulle fritages for afgift, vil ændringsforslaget som allerede nævnt være til særlig fordel for de små

[Axel Sørensen.]

væddeløbsbaner, hvor udgifterne er forholdsvist stærkest tyngende. Men som helhed vil forslaget betyde en stor imødekommenhed, som kan bidrage til bevarelse af såvel heste- som cykelbanesporten her i Danmark til glæde for mange tilskuere. Efter min mening ville en yderligere imødekommenhed, som er blevet nævnt med hensyn til nedsættelse af totalisatorafgiften på vinder- og pladsspil gavne den virkelige hestesportsinteresse i stor udstrækning. I modsætning hertil må 1-2-spillet og V 5-spillet mere betegnes som spekulationsspil, og afgiften bør muligvis forhøjes her, men det kan man forhåbentlig forhandle om, hvis det skulle komme frem på ny. Det har jo været drøftet i udvalget, men det ville vel være for stor en mundfuld at tage sammen med det øvrige provenutab, inden finansministeren kan overse, hvad der vil komme ind gennem de indskudsboder, som agtes indført for at give de mennesker, der ønsker at deltage i totalisatorspil, en mulighed derfor.

I Sverige har en indførelse af forsalssteder eller indskudsboder vist sig at være en indbringende forretning for statskassen, idet totalisatoromsætningen er blevet øget. Det er oplyst, at Bladkompagniet i København er villig til at formidle forsalg af totalisatorbons. Man tænker sig oprettet 15-20 forsalssteder i København samt ét i hver af købstæderne landet over, og der agtes opkrævet et gebyr hos spillerne, som skal tilfalde forsalsstederne og derfor ikke medregnes i indskudssummen. Det vil sige, at derigennem giver man de mennesker, som føler sig tilknyttet til hestesport, muligheder for at tippe eller spille på enkelte heste og være med i det, der har deres interesse, selv om de måske befinder sig mange kilometer fjernt fra travbanen. Hvis oprettelsen af disse forsalssteder kan bidrage til en nedgang i bookmakerspillet, som det er blevet nævnt, synes jeg, det har en ikke uvæsentlig betydning.

I udvalget har man også drøftet breduesporten i forbindelse med totalisator-

spillet. Jeg vil gerne udtale min anerkendelse af bredueorganisationernes arbejde. Ifølge de til udvalget indsendte regnskaber afgiver de store pengebeløb til velgørende formål. Det synes jeg bør nævnes her, og de burde nok have en indrømmelse gennem en lempelse af den totalisatorafgift, der betales ved afholdelse af breduevæddeløbene. Jeg henstiller til finansministeren, at han, såsnart der foreligger et resultat af de ændringer, der nu gennemføres og dette falder positivt ud for statskassen, vil imødekomme nogle ønsker fra breduens venner i den retning, jeg her har nævnt.

Jeg bebrejder ikke den højtærede minister, at han søger den mindreindtægt på ca. en halv million kroner, der ydes som lempelse til hestesporten, og 150.000 kr. til cykelsporten dækket gennem forsalsstederne. Jeg er noget uforstående over for den stilling, som man fra konservativ side indtager, idet man er tilbageholdende over for tanken om forsalssteder og ikke mener, at man kan være med dertil.

I øvrigt skal jeg som sagt anbefale ændringsforslaget, og at man stemmer for lovforslaget ved tredje behandling.

Herluf Rasmussen: Jeg tror, man er klar over efter den tale, jeg holdt ved første behandling, at vi er positivt indstillet over for støtteforanstaltninger vedrørende sporten, og vi kan fuldt ud tilslutte os det ændringsforslag, finansministeren her har stillet. Selv om der er en difference mellem det beløb, som man tilgodeser hestevæddeløb med og det beløb, man vil give til cykelvæddeløb, ligger der det i det, som det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen har sagt, at det er vanskeligere at drive cykelsportsbaner end deciderede hestevæddeløbsbaner med det klima, vi har i vort land.

I betænkningen er der nævnt forskellige problemer i forbindelse med indskudsboderne og i forbindelse med spørgsmålet om bookmakervirksomhed. I vort parti er vi indstillet på, at et vist antal indskudsboder

[Hørhuf Rasmussen.]

måske kan have sin berettigelse. Jeg vil gerne pege på nogle ulemper ved sådanne indskudsboder. For det første, og det synes jeg er noget helt centralt, kan disse indskudsboder ved hestevæddeløbs- og cykelsportsbaner komme til at virke som konkurrenter til duetotalisatoren. Det er en kendt sag, at det er et udpræget spil for den lille mand, og jeg er lidt bange for, at duesporten skal lide skade, hvis man er for ukritisk ved fastsættelsen af antallet af indskudsboder. Det er sådan, at duesporten giver ret store beløb til velgørende formål, og det kan man vel ikke ligefrem sige er fremherskende, når man ser på overskuddet i de andre sportsgrene, hvor man naturligvis i højere grad har sportslige hensyn til tage.

Det er blevet nævnt som argumentation for indførelse af indskudsboder, at man dér havde et godt våben i kampen mod bookmakerne. Det stiller jeg mig stærkt tvivlende over for, fordi man her i landet må erkende, at vi har bookmakere, der forstår, at det at give en rabat ved indskud og oven i købet ved tab, betyder noget meget væsentligt for en spiller. Den højtærede finansminister har ikke ment sig i stand til at komme med nogen indrømmelse på dette område. Det kan jeg kun beklage, for jeg tror nemlig, at hvis vi kunne give plads- og vinderspillet en lille ekstra gevinst til spillerne, ville bookmakerne få et dræbende slag, som de måske ikke kunne overvinde. Det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen nævnte V 5-spillet, men dér tror jeg nok det ærede medlem overdriver en lille smule, når han tror, at det er det, som bruges af bookmakerne. Jeg er overbevist om, at netop V 5-spillet er så kompliceret, at for bookmakervirksomheden, hvor der skal tages så mange hensyn, også hensyn til politiet — i hvert fald for at undgå at blive opdaget — vil plads- og vinderspillet være det, som vil være det karakteristiske.

Jeg kunne fristes til at nævne en anden ting, men det skal jeg undlade i denne forbindelse, for der opstår også en række andre problemer i forbindelse med indskudsboderne. Jeg har hørt den udtalelse falde, at man regnede med, at indskudsboderne ville virke som en magnet for bookmakerne. Hvis de ville det, var det

kun et spørgsmål om at stille sig op ved boderne med de fornødne styrker og tage alle bookmakerne. Men jeg tror, at bookmaking foregår på arbejdspladserne og ikke på spillestederne.

Til slut vil jeg sige om det problem, der vel nok mest har været nævnt i forbindelse med indskudsboderne, at jeg meget gerne ser, at man nedsætter antallet af indskudsboder; sker det, vil jeg være helt tilfreds med lovforslaget, som det nu foreligger.

Grøndahl: Udvalgsarbejdet har vist, at de små væddeløbsbaner med en ringe totalisatoromsætning ikke ville kunne opnå den med lovforslaget tilsigtede lempelse. Derfor er der af finansministeren stillet ændringsforslag, som er tiltrådt af det samlede udvalg, og som sikrer, at de første 15.000—20.000 kr.s totalisatorindskud altid er afgiftsfri. Dette hilser jeg med tilfredshed, da jeg ved første behandling netop gik ind for dette, og vi tiltræder selvfølgelig ændringsforslaget.

En drøftelse hestevæddeløbsforeningerne imellem er resulteret i en skitse, hvorefter landet opdeles i 3 områder med hensyn til indskudsboder; det finder jeg både sagligt og rimeligt, og da indskudsboderne kun kan oprettes efter ansøgning til finansministeriet og efter at ministeriet har indhentet udtalelser fra de stedlige myndigheder, kommunalbestyrelser og politimestre, synes dette mig tilstrækkeligt som kontrol. Hvis det konservative mindretal i udvalget, de ærede medlemmer hr. Ninn-Hansen og hr. Reedtz-Thott, skulle få ret i, at indskudsboderne vil fremme bookmakervirksomheden, kan finansministeren stoppe en sådan, da bevilingerne bliver givet år for år. Om så de, der skal finansiere indskudsboderne, under disse forhold vil tage en sådan risiko med den indskudte kapital, er noget, de selv må tage stilling til.

De omhyggelige udregninger i finansministeriet har desværre vist, at statskassen ikke kan tjene noget ved, at totalisatorafgiften nedsættes til 20 pct. på vinder og plads. Grunden er den, at statskassens tilskud af totalisatorafgiften til de arrangerende foreninger procentvis er ca. dobbelt så høj som i Sverige. Det er meget beklageligt, at afgiften, som af mig foreslået ved første behandling, ikke kan ned-

[Grøndahl.]

sættes til de 20 pct., da bookmakeriet derved faktisk ville ophøre.

Jeg beklager ligeledes, at udvalget ikke — også som af mig foreslået — har nedsat et underudvalg til at behandle de to københavnske travselskabers regnskaber og driftsformer med henblik på besparelse og rationalisering og til at undersøge muligheden for en sammenlægning eller i det mindste et snævert samarbejde med hensyn til sekretariater og personale i de to selskaber. Personlig selvhævdelse og lokalpatriotisme bør ikke spærre vejen for en sund udvikling de to selskaber imellem; men hvis ikke selskaberne finder hinanden, er jeg ganske overbevist om, at de begge langsomt, men sikkert vil visne økonomisk.

Ved tredje behandling vil vi stemme for selve lovforslaget.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): På finansministerens vegne takker jeg udvalget for det udførte arbejde og for den enstemmige tilslutning til det af finansministeren stillede ændringsforslag.

Det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen rejste det spørgsmål, om man ikke burde gå videre, hvor det drejede sig om de aflyste løbsdage. Jeg kan naturligvis ikke på finansministerens vegne tage stilling hertil, men blot gøre ham opmærksom på, at tanken er rejst. Jeg vil dog gerne sige, at for mig at se skifter sagen noget karakter, idet der i øjeblikket alene er tale om en nedsættelse af totalisatorafgiften, medens man, hvis man fulgte det ærede medlem, principielt kom ind på at yde statstilskud i tilfælde af aflyste løbsdage. Men som sagt, jeg begrænser mig til at henlede finansministerens opmærksomhed på, at spørgsmålet er rejst, og da min kollega jo alligevel skal stille til afhøring angående en række spørgsmål mellem anden og tredje behandling, skræmmer det ham næppe, at dette kommer med.

Flere af de ærede ordførere har omtalt spørgsmålet om bookmakeri i forbindelse med oprettelse af indskudsboder. Man har diskuteret, hvorvidt oprettelse af disse indskudsboder ville begrænse bookmakeriet eller sætte fart i bookmakeriet, og man har henvist — specielt det ærede medlem hr.

Ninn-Hansen — til den udtalelse, der er indhentet af justitsministeriet. Det ærede medlem var så venlig at spørge, hvad jeg mente derom. Jeg vil gerne sige, at alt, hvad der er fremført i denne sag både af dem, der har den ene, og dem, der har den anden opfattelse, bygger på ræsonnementer. I virkeligheden har ingen kunnet — og jeg tror ikke, at nogen kan — præstere et bevis for, hvilken opfattelse der stemmer bedst med virkeligheden. Jeg gentager derfor — uanset hvor meget gerne jeg ville glæde det ærede medlem hr. Ninn-Hansen — også som min personlige opfattelse den triste slutning i justitsministeriets skrivelse, at det ved vi ikke noget om.

Flere af de ærede ordførere, også det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen, har nævnt, at man burde imødekomme den henvendelse, der fremkom så sent som i går, underskrevet af landsretssagfører Leo Frederiksen om at nedsætte afgiften ved spil på vinder og plads i forbindelse med en forhøjelse af afgiften på det, man kalder egentligt hasardspil. Uden overhovedet at have myndighed til at tage stilling dertil vil jeg tro, at finansministeren vil være meget betænkelig herved. Det er jo rigtigt, som det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen nævnte, at det kun er et par år siden, man nedsatte totalisatorafgiften af spil på vinder og plads med 10 pct.

Det ærede medlem hr. Dalsgaard var utilfreds med, at cykelvæddeløbene fik 500 kr. større nedslag end hestevæddeløbene. Jeg ville tro, at begrundelsen herfor er, at det i tilfælde af regnvejrr hyppigere er nødvendigt at aflyse cykelvæddeløb end hestevæddeløb, men jeg går ud fra, at det ærede medlem, hvis han er utilfreds med mit svar, vil afæske den højtærede finansminister et bedre i det kommende samråd.

Jeg tror ikke, det ærede medlem hr. Dalsgaard ville møde uvilje ret mange steder, hvis han foreslog en begrænsning i antallet af indskudsboder, et standpunkt, som også det ærede medlem hr. Herluf Rasmussen gjorde sig til talsmand for.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen nævnte også den senest fremkomne henvendelse, som han gerne ville have drøftet i et samråd mellem anden og tredje behandling. Jeg går ud fra, at dette vil ske.

[Justitsministeren.]

Det ærede medlem var så venlig at nævne min stilling til spil og mindede om, at jeg var modstander af oprettelse af spillecasinoer. Det vil jeg gerne bekræfte. Jeg har ikke ændret opfattelse på dette punkt, og jeg drømmer ikke om at fremsætte det forslag til ændring af straffeloven, som er en forudsætning for indførelse af casinoer.

Endelig vil jeg sige til det ærede medlem hr. Axel Sørensen, at jeg tror, det ærede medlem skal rejse det problem vedrørende brevduespil, som det ærede medlem interesserer sig for, over for den højtærede finansminister.

Til det ærede medlem hr. Grøndahl vil jeg kun sige, at jeg allerede ved første behandling hæftede mig ved det ærede medlems udtalelse om de 2 selskaber, der burde stå sammen. Allerede dengang var det min opfattelse, at det er noget, man ikke kan blande sig i. Det er private selskaber, og de må selv ordne deres egne forhold.

Jeg takker på finansministerens vegne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget
vedtoges uden afstemning.

Nr. 2 i det således ændrede lovforslags tekst
vedtoges med 83 stemmer mod 18.

Lovforslagets tekst i øvrigt
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til arvelov.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 2) findes i tidenden sp. 416, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 853).

Der var stillet 14 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

K. Axel Nielsen: Det er en meget grundig behandling, udvalget har underkastet dette lovforslag. Udvalget har også i et par møder behandlet forslag til lov om ændringer i skifteloven, men dette arbejde kunne ikke gøres færdigt i indeværende samling. For at afværge ulemper herved er arvelovens ikrafttræden ved ændringsforslag nr. 10 udsendt til den 1. april 1964, idet vi har regnet med at færdigbehandle forslaget til skiftelov i næste folketingsår, således at de to love kan træde i kraft samtidig. Udvalget stiller, henholdsvis har tiltrådt, i alt 7 ændringsforslag, nemlig ændringsforslagene nr. 3, 4, 6 og 9 og ændringsforslagene nr. 7, 8 og 10. Om disse ændringsforslag er der ingen uenighed, men jeg vil dog gerne fremsætte et par kommentarer.

Ændringsforslag nr. 3 til § 13 går ud på, at skifteretten kan forlænge den frist, der er sat for indgivelse af fællesboopgørelsen, når det er nødvendigt med en sådan forlængelse.

Ændringsforslag nr. 4 til § 14 er en realitetsændring. Det går ud på, at den længstlevende ægtefælle, der hensidder i uskiftet bo, kan forhindre, at erstatning for tab af forsørger indgår i fællesboet, såfremt ægtefællen begærer skifte inden 3 måneder efter, at erstatningskrav er fastslået. Derved lige-stilles erstatning for tab af forsørger med arv og gave, der tilfalder den længstlevende, hvad jeg, som jeg anførte allerede ved første behandling, finder rimeligt.

Ændringsforslag nr. 6 til § 22 vedrører den i lovforslaget fastsatte frist for anlæg-gelse af sag til omstødelse af gave ydet af den ægtefælle, der hensidder i uskiftet bo. Efter lovforslaget skal sag anlægges inden 5 år efter, at gaven er givet. Efter ændrings-forslaget skal sag anlægges inden 1 år efter, at den arving, der rejser sagen, har fået kundskab om gaven. Den arving, der f. eks. får kundskab om, at der er ydet en om-stødelig gave, 1 år efter, at gaven er fuld-